

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007
Navn: OE
Side 1 af 7

Vedr. j.nr. 2007-730-0504 – Betænkning om Dansk Straffemyndighed.

Ved skrivelse af 20. juni 2007 (j.nr. 2007-730-0504) har justitsministeriet udbedt sig Retssikkerhedsfondens bemærkninger til betænkning nr. 1488 om Dansk straffemyndighed,

Betænkningen har været drøftet i Retssikkerhedsfondens Forum for Retssikkerhed. Drøftelserne kan sammenfattes således:

Indledning.

Hvorfor ønsker man en generel udvidelse af dansk straffemyndighed?

Det spørgsmål bør man stille sig, og kun hvis tungtvejende grunde taler for dette, bør man overveje at ændre gældende ret.

Der savnes dokumentation for et sådant behov, og hvad værre er, de mange eksempler, som omtales i betænkningen, viser både hvor kompliceret og uoverskueligt området er. Udvider man dansk straffemyndighed generelt og dermed meget vidt, er der ikke nogen, som kan overskue konsekvenserne. Ej heller om de begrænsninger som folkeretten sætter, er overholdt. Det er de formentlig ikke fuldt ud. En henvisning til, at man vil respektere disse grænser er ikke megen nytte til, for det betyder blot, at først anklagemyndigheden siden retten i alle sager, der bliver omfattet af den udvidede danske straffekompetence, skal tage stilling til det vanskelige spørgsmål om den konkrete sag evt. skal afvises, fordi påkendelse her i landet vil stride mod folkeretten.

I. Udvidelse af dansk jurisdiktionskompetence.

Betænkningen indeholder et lovforslag, som i ikke ubetydelig grad udvider dansk straffemyndighed over handlinger, der har fundet sted i andre stater..

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lyng Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydenscholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Den tiltalte (eller sigtede) i en straffesag i Danmark vil alt andet lige være i en svækket position, når tiltalen (sigtelsen) inddrager begivenheder, der har fundet sted i udlandet. Dette fremhæves da også af justitsministeriet i dets kommissorium til udvalget af 11. juni 2007. Her anføres, at det bør indgå i udvalgets overvejelser, at straffesager som overvejende udgangspunkt ”så vidt muligt bør gennemføres ved en domstol på det sted, hvor der på grund af vidner og andet bevismateriale tilstedeværelse er bedst udsigt til en forsvarlig gennemførelse af sagen.” Synspunktet er også blevet inddraget i udvalgets overvejelser, uden at det dog synes at have haft afgørende vægt ved udformningen af udvalgets lovforslag.

Som alle ved, er det kompliceret, tidskrævende og dyrt, når dansk politi skal foretage efterforskning i udlandet. Når retten senere skal pådømme sådanne sager er der flere og andre bevisproblemer end ellers. For tiltalte og denne forsvarer er forholdet det samme, og man må ikke undervurdere risikoen for, at dansk strafferetsplejes høje krav om ikke at domfælde en uskyldig, ikke lader sig opretholde fuldt ud i sådanne sager.

Retssikkerhedsmæssige grunde taler derfor for, at man er meget varsom med hensyn til at udvide dansk straffemyndighed til handlinger, der har fundet sted i udlandet. Ud fra dette synspunkt kan Retssikkerhedsfonden ikke støtte alle udvidelser af den danske jurisdiktionskompetence, som er indeholdt i udvalgets lovforslag.

II. Princippet om dobbelt strafbarhed.

A. Udlandshandlinger

Det er retssikkerhedsmæssigt særdeles betænkeligt, at man efter udvalgets lovforslag udstrækker dansk domsmyndighed til handlinger i udlandet, selvom disse handlinger ikke er strafbare i det pågældende land. Kravet om dobbelt strafbarhed er et særdeles vigtigt og meget velbegrunder fundamentalt retsprincip, som man ikke bør fravige, uden at der foreligger overordentligt tungtvejende grunde hertil. En opgivelse af mere generel karakter af dette princip forekommer meget betænkeligt, og Retssikkerhedsfonden må kraftigt advare herimod.

Under udvalgets arbejde, der har taget 5 år, er kravet om dobbelt strafbarhed ved ændring af straffeloven blevet fraveget i sager om omskæring og ”sexturisme”. Disse to eksempler fremhæves som de eneste i justitsministeriets kommissorium, og Fonden er ikke bekendt med, at der i praksis har været et behov for at fravige princippet om dobbelt strafbarhed i andre tilfældegrupper.

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007

Navn: OE

Side 2 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydesholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Fonden vil ikke bestride, at retsfølelsen vil kunne nødvendiggøre, at man for visse typer af forbrydelser - som ved omskæring og "sexturisme" – har mulighed for at straffe her i landet, men man må advare imod indførelsen af en regel, der **generelt** fraviger princippet om dobbelt strafbarhed.

Dette gælder også, selvom den foreslåede udvidelse foreslås begrænset til sager, hvor såvel gerningsmand som offer har en særlig tilknytning til Danmark. Kravet for at statuere den særlige tilknytning til Danmark svækkes i øvrigt efter udvalgets forslag, således at de personer, der vil blive omfattet af den danske personlighed, bl.a. omfatter mange indvandrere og flygtninge, som (endnu) ikke er blevet danske statsborgere eller har bopæl her i landet. Fonden har i princippet ikke noget at indvende imod denne udvidelse, men finder den ej heller påkrævet.

Det er i øvrigt Fondens indtryk, at der i justitsministeriets kommissorium ikke nødvendigvis lægges op til en mere generel fravigelse af princippet om dobbelt strafbarhed.

Krav om dobbelt strafbarhed udgør efter Retssikkerhedsfondens opfattelse ikke nogen væsentlig begrænsning i dansk straffemyndighed. Langt de fleste lande har hjemmel for straf for stort set alle de samme forbrydelser, der er strafbare i henhold til den danske straffelov. Det er først, når man kommer ud i særtilfælde som sexturisme (kriminelt lavalder for seksuel omgang), kvindelig omskæring og lign., at der opstår problemer. Disse tilfælde kan løses konkret og på en overskuelig måde uden at skabe betydelig retsikkerhed.

B. Forsøg og medvirken.

Retssikkerhedsfonden finder det ligeledes betænkeligt, at man efter flertallets forslag – med støtte i gældende ret - lader dansk domsmyndighed omfatte forsøgs- og medvirkningshandlinger i Danmark, men med tilsigtet eller indtrådt "fuldbrydelse" i en fremmed stat, hvor forholdet ikke er strafbart.

Fonden er på dette punkt enig i mindretallets argumentation. Man er også enig med mindretallet i, at man ikke bør basere dansk jurisdiktionskompetence på regler, som man fra danske side vanskeligt ville kunne acceptere, såfremt de blev bragt i anvendelse af andre stater over for danskere.. Man vil til illustration henvise til et af de eksempler, som mindretallet har konstrueret:

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007

Navn: OE

Side 3 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lyngby Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydesholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

”Redaktøren af et større jysk dagblad ringer under et ferieophold i et muslimsk land til sin kulturredaktør i Danmark og aftaler den nærmere opsætning i avisen af nogle tegninger af Muhammed. Det pågældende muslimske land anholder og fængsler redaktøren og henviser til, at redaktøren har medvirket til offentliggørelsen i Danmark”.

Det er Retssikkerhedsfondens opfattelse, at man i denne situation vil finde, at lovgivningen i det muslimske land fører til et urimeligt resultat, idet offentliggørelsen af tegningerne i Danmark vil være fuldt lovlig.

Retssikkerhedsfonden vil endog gå videre end mindretallet, idet man ikke mener, at der på dette område bør skelnes mellem udlændinge og danske statsborgere. Dette anførte gælder dog ikke, når det drejer sig om forbrydelser – som omskæring og sexturisme – hvor kravet om dobbelt strafbarhed af hensyn til retsfølelsen fraviges for handlinger foretaget af danske statsborger m.v. i en fremmed stat.

Man skal understrege, at forsøgs- og medvirkenshandling i Danmark naturligvis kan straffes, såfremt den pågældende handling i sig selv er selvstændig kriminaliseret.

Retssikkerhedsfonden foreslår vil nødvendiggøre en række ændringer i udvalgets lovforslag, idet forsøgs- og medvirkningshandling her i landet med tilsigtet eller indtrådt fuldbyrdelse i udlandet alene er omfattet af territorialprincippet, såfremt det fuldbyrdede eller tilsigtede forhold i udlandet også er strafbart der, og handlingerne her i landet ikke vedrører omskæring og sexturisme.

Retssikkerhedsfonden er også enig med mindretallet i, at forslaget til 6 a, stk. 4, bør udgå

III. Forholdet til folkeretten

Man har også overvejet konsekvenserne af den foreslåede udvidelse af dansk jurisdiktionskompetence i forhold til den danske stats forpligtelser efter folkeretten.

Betænkningen lægger op til, at man gennemfører en udvidelse af dansk straffemyndighed baseret på beskyttelsesprincippet (det passive personalprincip). Der henvises til, at en række lande allerede har baseret deres straffekompetence på dette princip.

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007

Navn: OE

Side 4 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydenscholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Träskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Retssikkerhedsfonden er enig i denne konstatering. Der har i en menneskealder været lande, herunder Sverige, der har baseret deres jurisdiktionskompetence på beskyttelsesprincippet. Fonden er ikke bekendt med, om antallet af stater, der gør dette, er øget væsentlig i de senere år.

Der er imidlertid blandt medlemmerne af Fonden tvivl om, hvorvidt der foreligger en folkeretlig sædvane, der tillader staterne at straffe på grundlag af dette princip. Det bemærkes i den forbindelse, at det for, at der skal opstå en folkeretlig sædvaneret, ikke er tilstrækkeligt, at en række stater anerkender princippet i deres straffelove. Det må kræves, at staterne i konkrete tilfælde **rent faktisk** straffer efter dette princip, og at de gør dette, selvom andre stater, den tiltaltes hjemstat, protesterer herimod, eller alternativt fordi andre stater udtrykkeligt eller stiltiende accepterer dette..

Udvalget foreslår i sit lovudkast en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 12, der sikrer, at danske myndigheder ikke handler i strid med folkeretten. Denne bestemmelse er naturligvis nødvendig, men anvendelsen af reglen er ikke uden vanskeligheder, når man giver dansk straffemyndig i et sådant omfang, at gennemførelsen af en straffesag kan være i strid med folkeretten. Herved ender man i den lidet ønskelige situation, at først anklagemyndigheden og siden retten i alle sager, der bliver omfattet af den udvidede danske straffekompetence, skal tage stilling til det vanskelige spørgsmål, om den konkrete sag evt. skal afvises, fordi påkendelse her i landet vil stride mod folkeretten.

Man er i Retssikkerhedsfonden enig i, at ingen lovovertræder, der på fremmed territorium har begået alvorlig kriminalitet mod en ”dansker”, bør kunne unddrage sig straf ved at flygte fra det land, hvor den strafbare handling er begået, men traditionelt har dette problem kunne løses ved traktatmæssige ordninger.

Eventuelt kunne man overveje med udgangspunkt i princippet aut dedere aut judicare at løse eventuelle udestående problemer via en bestemmelse inspireret af straffelovens § 8, nr. 6. hvorefter man kan straffe udlændinge for handlinger begået uden for den danske stat, når udlevering af sigtede til retsforfølgning i et andet land afslås. Man kunne for tilfælde, hvor danskere udsættes for alvorlig kriminalitet i udlandet, give dansk straffemyndighed, såfremt gerningsmanden ikke kan udleveres eller ikke ønskes udleveret til retsforfølgning i gernings- eller hjemlandet.

IV. Lokalisering af undladelser.

Man skal henstille, at man følger et mindretals forslag om lokalisering af **en juridisk persons strafbare undladelser**.

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007

Navn: OE

Side 5 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjem ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lyng Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydenscholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishoy ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Träskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjem ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Der er ingen grund til eller behov for at komplicere straffesager mod internationale selskaber med pligt for politi og anklagemyndighed at bevise, hvem der på selskabets vegne var nærmest til at opfylde handlepligten, og hvor denne person befandt sig, da handlefristen udløb, eller rettere på det sidste tidspunkt, hvor han kunne nå at opfylde handlepligten.

V. Anvendelse af opportunitetsprincippet.

Det er Fondens indtryk, at det i det daglige retsliv kun er i få tilfælde, at sager af den karakter, som svarer til de mange opstillede og gennemdrøftede eksempler i betænkningen, giver problemer for politi, anklagemyndighed og domstole.

Fonden er imidlertid også enig i, at internationaliseringen og den omfattende turisme indeholder potentiale til en forøgelse af de tilfælde, hvor man kan diskutere, om reglerne om dansk straffemyndighed er tilfredsstillende. Et godt eksempel er selvkært opgørelse af kravet om dobbelt strafbarhed med hensyn til seksuelt misbrug af børn og kvindelig omskæring.

De få sager kan muligvis forklares med, at sager med tilknytning til udlandet på grund af bevismæssige vanskeligheder ikke kan gennemføres. Det fremgår dog også af betænkningen, at anklagemyndigheden ved anvendelse af opportunitetsprincippet skærer de sager fra, som det ikke vil være hensigtsmæssigt eller rimeligt at forfølge ved domstolene.

Retssikkerhedsfonden er enig med mindretallet i, at det strafferetlige legalitetsprincip må føre til, at det så vidt muligt er lovgiver, der fastsætter, hvad der kan straffes for i Danmark. Rigsadvokatens Meddelelser kan og bør heller ikke kompensere for upræcis lovgivning.

Retssikkerhedsfonden skal advare imod, at man med åbne øjne udvider dansk straffemyndighed ud over den grænse, hvor der reelt er et behov, for derefter at forlade sig på, at opportunitetsprincippet reparerer for utilsigtede virkninger.

Sammenfattende skal Retssikkerhedsfonden henstille følgende:

1. Udvalgets forslag til § 7, stk.1, nr.2b, bør ikke søges gennemført
2. I udvalgets forslag til § 6 a, stk. 1, bør der indsættes en bestemmelse om lokalisering af juridiske personers unkladelser

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007
Navn: OE
Side 6 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjem ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydenscholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishoy ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjem ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

3. Udvalgets forslag til § 6 a, stk. 4, bør ikke gennemføres

4. Udvalgets forslag til § 6 a, stk. 3, bør suppleres med en bestemmelse om, at forsøgs- og medvirkenshandlinger ikke er omfattet af dansk straffemyndighed, såfremt det tilsigtede eller fuldbyrdede forhold inden for et fremmede myndighedsområde ikke er strafbart der, og såfremt de pågældende handlinger på dansk territorium ikke omfatter seksuelt misbrug af børn eller kvindelig omskæring.

5. Udvalgets forslag til § 7a, stk. 1, bør udgå og erstattes med en bestemmelse, hvorefter der er dansk straffemyndighed over for (nærmere beskrevet) alvorlig kriminalitet over for danske statsborgere m.v. inden for et fremmed myndighedsområde, såfremt gerningsmanden ikke kan eller ikke ønskes udleveret til retsforfølgning i vedkommendes hjemstat eller i gerningslandet.

Med venlig hilsen på Fondens vegne

Ole Espersen

1203 København K
Ma. 10-14, ti. og to. 12-15

Tlf.: 33 15 30 70
Fax.: 33 15 30 61
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 6.09.2007
Navn: OE
Side 7 af 7

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●

*Medlemmer af Forum for
retssikkerhed:*

Prof., Lennart Lyng Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor, ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.